

درس هشتم:

نوشته را ویرایش کنیم.

لطفاً این نوشته را بخوبی بخوانید.
و اگر می‌توانید آن را بهبود بخواهید،
لطفاً در اینجا متن خود را بنویسید.
با اینکه این نوشته بخوبی نوشته شده است،
ما از شما انتظار داریم که آن را
بهبود بخواهید.

لطفاً این نوشته را بخوبی بخوانید.
و اگر می‌توانید آن را بهبود بخواهید،
لطفاً در اینجا متن خود را بنویسید.
با اینکه این نوشته بخوبی نوشته شده است،
ما از شما انتظار داریم که آن را
بهبود بخواهید.

لطفاً این نوشته را بخوبی بخوانید.
و اگر می‌توانید آن را بهبود بخواهید،
لطفاً در اینجا متن خود را بنویسید.
با اینکه این نوشته بخوبی نوشته شده است،
ما از شما انتظار داریم که آن را
بهبود بخواهید.

علم، کتابی را که در دست داشت، به دانش‌آموزان نشان داد. روی جلد کتاب نوشته شده بود، «داستان‌نویسی» با دیدن این نام، چند نفر از دانش‌آموزان گفتند: «آها، فهمیدیم، موضوع درس ما داستان‌نویسی است.»

علم، لبخندی زد و گفت: «نه، عجله نکنید، قرار نیست درباره هنر داستان‌نویسی چیزی بگوییم. من قسمتی از این کتاب را می‌خوانم، پس از آن خواهید فهمید که موضوع چیست.» بعد، کاغذ تا شده‌ای را که میان کتاب گذاشته بود، بیرون آورد و از همان جا خواندن را آغاز کرد:

◀ بسیاری از نویسنده‌ها، خیلی رُک و پوست کنده، به شما خواهند گفت که اولین پیش‌نویس اثرشان، جفاایی در حق بشریت است؛ اما آنها به هر حال، این پیش‌نویس اول را می‌نویسند، چون هیچ کس نمی‌تواند بدون نوشتن پیش‌نویس اول، نسخه یا پیش‌نویس دومی بنویسد.

اکثر نویسنده‌ها در دو حالت متفاوت، کار می‌کنند:

۱. حالت خلاق

۲. حالت ویرایشی

در حالت خلاق، شما به خودتان اجازه امتحان کردن کارهای جدید را می‌دهید و در عین حال به این مسئله آگاهی‌دید که این کارها ممکن است درست باشد یا ممکن است نادرست باشد. مزخرف نوشتن در حالت خلاق، اشکالی ندارد. پس سعی کنید وقتی خلاق هستید، کمی در نوشتن، دیوانگی کنید.

در حالت ویرایشی، هدف شما جمع و جور کردن افتضاحی است که در حالت خلاق به بار آورده‌اید. در این حالت، شما آنچه را نوشته‌اید، جوری بازنویسی و اصلاح می‌کنید که معنی بددهد.

خشکی قلم و ناتوانی در نوشتن، زمانی اتفاق می‌افتد که نویسنده سعی می‌کند، هم‌زمان در دو حالت خلاق و ویرایشی بنویسد. هر گز این کار را نکنید. این کار مثل این است که موقع رانندگی یک پا را روی گاز بگذارد و با پای دیگر ترمز بگیرید.

به خودتان اجازه دهید، پیش‌نویس اولیه بدی بنویسید و این جمله را روی یک تکه کاغذ بنویسید: «من اختیار تام دارم که یک پیش‌نویس چرند بنویسم؛ چون پیش‌نویس اکثر نویسنده‌ها، چرند هستند؛ نوبت به اصلاح که رسید؛ درستش می‌کنم.»

◆ داستان نویسی

دانش‌آموزان، همچنان در حال و هوای این نوشته بودند که معلم، کتاب را بست و گفت: «اکنون که توانایی نوشتمن را کسب کرده‌ایم، باید قادر باشیم متن نوشته خود را ویرایش و پالایش کنیم تا خواننده با میل و رغبت بیشتری آن را بخواند. در متنه که خواندیم، نویسنده با زبان طنز، با صراحة تأکید می‌کند، «نوشتمن» دو مرحله دارد: مرحله اول، مرحله آفرینش یا آزادنویسی است که در آن، به هیچ وجه نباید به مسائل ویرایشی فکر کرد و مرحله دوم، زمان بازبینی نوشته یا پیراسته نویسی است. در مرحله آزادنویسی، اجازه می‌دهیم، هرچه به ذهنمان می‌رسد روی کاغذ بباید و در مرحله پیراسته نویسی، نوشته را غربال می‌کنیم.

تأکید ما هم این است که هنگام بارش فکری و نخستین مرحله نوشتمن، به مسائل ویرایشی (اما، دستور زبان، نقطه‌گذاری و پاکیزه نویسی) کمتر توجه شود. پرداختن به این گونه مسائل در مرحله آزادنویسی، همچون افتادن در دست اندازهایی است که در مسیر یک جاده صاف و هموار ایجاد می‌شود. اگر شما هنگام نوشتمن، ویرایش کنید یا یک جمله بنویسید و به عقب برگردید و آن را بخوانید و از خودتان بپرسید، «این جمله خوبی است؟ نگهش دارم یا خطش بزنم؟...» احتمال دارد، هیچ وقت آن گونه که مناسب است، نوشته خود را تمام نکنید. البته مقصود ما بی‌اهمیت بودن مسائل ویرایشی نیست؛ بلکه توجه به جایگاه و زمان مناسب ویرایش است؛ یعنی **ویرایش کردن از گام‌های پایانی نوشتمن** است.

گام هفتم:
پاک نویس،
حاشیه‌گذاری و
تمیز نویسی

گام ششم:
ویرایش و پالایش
(اصلاح غلط‌های
اماگی، اشتباهات
دستوری،
نشانه گذاری،
کاهش یا ویرایش
متن)

گام پنجم:
خواندن متن
با صدای بلند
فرصتی برای
گوش دادن و
تأمل در نوشته

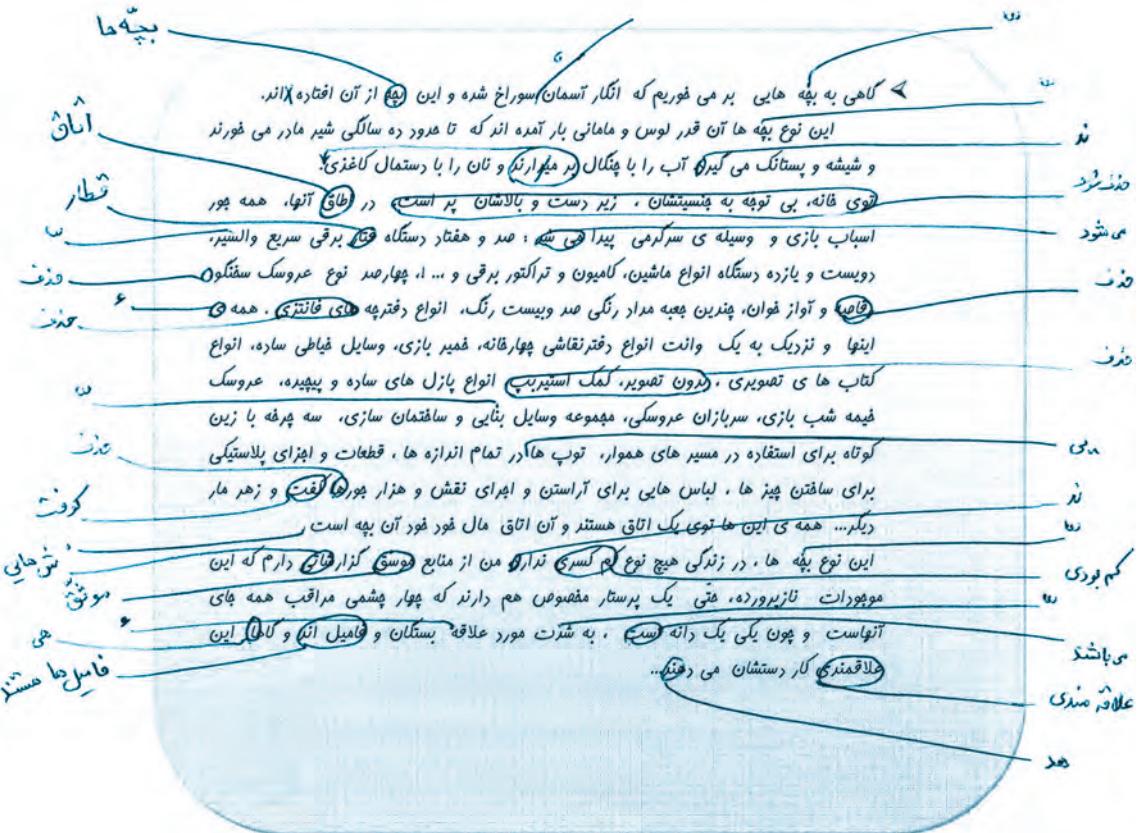
گام چهارم:
نوشتمن بدون
توجه به مسائل
ویرایشی
(پیش‌نویس)
آزادنویسی

گام سوم:
خوش‌سازی و
طبقه‌بندی
موضوع

گام دوم:
تفکر و اندیشیدن
(نقشه‌ذهنی
نوشتمن؛
یعنی طراحی
بخش‌های
آغازین، میانی و
پایانی)

گام اول:
انتخاب موضوع

اکنون، اولین نگاشت (پیش‌نویس) ویرایش شده یک نوشتہ را با هم می‌خوانیم و بعد درباره آن با هم دیگر سخن می‌گوییم:

بعد، معلم به دانش‌آموزان گفت: متنی که خواندیم، اولین نگاشت نویسنده است. همان طور که ملاحظه می‌کنید، نویسنده در مرحله آزادنویسی:

- ♦ به ذهن خود آزادی کامل داده تا بیافریند.
- ♦ به هیچ یک از لغزش‌های دستوری و نگارشی توجه نکرده است.
- ♦ برخی از نشانه‌های ویرایشی را به کار گرفته، علامتی را نوشته یا اشتباه، به کار گرفته است.
- ♦ واژه‌ای را خطزده یا جایه‌جا کرده است.
- ♦ به ظاهر نوشته (پاکیزه‌نویسی، حاشیه‌گذاری و ...) توجه چندانی نداشته است.

بعد از سخنان معلم یکی از دانشآموزان پرسید: «آیا بعد از تمام شدن نوشه، فوراً باید دست به کار شد و نوشه را ویرایش کرد؟»
معلم، در جواب گفت: «پرسش خوبی است. شما می‌توانید بی‌درنگ برگردید و نوشه را ویرایش کنید؛ اما توصیه همهٔ نویسنده‌گان این است که بعد از تمام شدن نگاشت اول، بهتر است مدتی سپری شود تا از آن حس و حال بیرون بیاید؛ سپس نوشتۀ خود را ویرایش کنید.»
یکی دیگر از دانشآموزان پرسید: «چگونه باید ویرایش کنیم؟»
معلم گفت: برای ویرایش و پالایش نوشتۀ خود، به ترتیب زیر، عمل می‌کنیم:

- ◆ ۱. نوشه را با صدای بلند می‌خوانیم.
- ◆ ۲. هم‌زمان بخش‌های اضافی نوشه و جاهایی را که پراکنده‌گویی کرده‌ایم، حذف می‌کنیم.
- ◆ ۳. چیزی را که از قلم انداخته‌ایم، به نوشه می‌افزاییم.
- ◆ ۴. خطاهای املایی نوشه را درست می‌کنیم.
- ◆ ۵. لغزش‌های نگارشی نوشه را اصلاح می‌کنیم.
- ◆ ۶. واژگان و عبارت‌های گفتاری را به زبان نوشتار معیار برمی‌گردانیم.
- ◆ ۷. نشانه‌های نگارشی مناسب را در متن به کار می‌گیریم.
- ◆ ۸. نوشه را از آغاز تا انجام، پاک نویس می‌کنیم.
پرکاربردترین نشانه‌های نگارشی عبارت‌اند از:
● نقطه(.)
- در پایان جمله‌های خبری و امری. مانند: **هوای شهر دلپذیرتر شده است.**
- ویرگول یا درنگ‌نما(،)
- میان عبارت‌ها برای مکث و درنگ. مانند: **بغاین به پرورش گل، عشق می‌ورزد.**
- میان عبارت‌ها به جای «واو» عطف. مانند: **محمد کتاب، قلم، دفتر و کیف خرید.**
- پس از منادا. مانند: **خدایا، تو را سپاس که به من فرصت نوشن عطا فرمودی.**
● نشانه پرسش(؟)
- در پایان جمله‌های پرسشی. مانند: **چرا هر چهره‌ای با لبخند زیباتر است؟**
● دونقطه(:)
- قبل از نقل قول. حکما فرموده‌اند: «سه چیز است که اندک آن را باید بسیار شمرد: **وام و آتش و بیماری.**»

● سه نقطه (...)

- برای نشان دادن بخش‌های حذف شده نوشته، مانند: **ادبیات، ریاضی، علوم، و ... همه در رشد انسان مؤثر هستند.**

معلم، با لحنی عاطفی و صمیمانه، رو به دانش‌آموزان کرد و گفت: «دیگر تمام شد. اکنون، دوره متوسطه اول را به پایان می‌بریم. من اینجا می‌مانم و شما به کلاس بالاتر می‌روید. خوشحالم که در این سه سال، با هم بودن را تجربه کردیم و از همدمیگر بسیار چیزها آموختیم. راه نوشتمن ادامه دارد و راه‌جویان فراوان‌اند. اگر راز نوشتمن را از من بخواهید، شاید بتوان آن را در چهار واژه خلاصه کرد: **بخوانیم؛ بنویسیم، بنویسیم، بنویسیم**. این راز را به خاطر بسپارید و به کار بگیرید و گام به گام در راه نوشتمن پیش بروید و با نوشتمن، بودن و سروعدنان را فریاد بزنید. خدا نگهدار.»

◆ به نظر شما چه بخش‌هایی از نوشتۀ زیر، قابل ویرایش است؟ آنها را فقط مشخص کید.

نقش‌های ما

◀ زندگی کردن، خودش یک صحنه نمایش است. در نمایش زندگی، جهان سخن و ما بازیگر هستیم.

از روزی که پا بر صحنه نمایش زندگی می‌گذاریم، مجبوریم نقش‌های مختلفی را پیذیریم؛ نقش کودک دبستانی، یه نوجوان فرز و فعال، فرزندی پر افتخار برای خانواده، همسری پر تلاش و وفادار، پدر یا مادری دلسوز و مهربان، یک شهروند منظم و مسئول، نقش یه آدم پیروز، یه آدم شکست خورده و هزاران نقش دیگر.

در نمایش زندگی، شاید خود نقش، مهم نیس، مهم اجرای موفق نقش است. وقتی شکست می‌خوریم، نقش آدم شکت خورده را طوری پیش ببریم که به پیروزی ختم بشه. وقتی پیروز می‌شیم، خوشحال باشیم؛ ولی نقش را جوری پیش ببریم که اخلاق و جوانردی را از یاد نبرند.

هنرمند واقعی کسی است که در نمایش زندگی ایفای نقش کند. در اوج قدرت، دست افتاده ای را بگیرد. در زمان افتادگی، بزرگی و بلند نظری خود را از یاد نبرد. گاهًا فریاد برآورد و گاهًا سکوت کند.

بر صحنه طویل و بزرگ وسیع و پهن زنده گی، نقش‌های زیادی پیش می‌آید که ما مجبوریم به پذیرفتن آن نقش‌ها. برخی نقش‌ها را هم مجبور به پذیرفتن آن نیستیم.

◀ شبی یک هواپیمای دو موتوره در آسمان نیوجرسی پرواز می کرد که ناگهان، دستگاه مولد اکسیژه آن، با صدای گوشخراشی منفجر کرد. هواپیما پنج سرنشین داشت. ۱. خلبان. ۲. دالایی لاما (برنده صلح نوبل)، ۳. شکیل اونیل (بازیکن بسکتبال مشهور در امریکا)، ۴. بیل گیتس (طراح و رئیس سابق مایکروسافت). ۵. یک جوان کم سن و سال. هواپیما داشت سقوط می کند که خلبان پرید توی قسمت مسافرها و گفت: «آقایون، هواپیما دارد سقوط می کند. ما فقط چهارتا چتر نجات داریم که یکی اش هم مال من است. بعد، در هواپیما را باز کرد و با چتر نجاتش بیرون پرید بعد از خلبان، شکیل اونیل، از جا پرید و گفت: «آقایان، من مشهورترین ورزشکار دنیا هستم، جهان به ورزش کارهای بزرگ واقعاً احتیاز دارد، پس یکی از این چترها به من می رسد» بعد یکی از سه چتر باقی مانده را قاپید و خودش را از در هواپیما پرت کرد بیرون.»

در همین موقع بیل گیتس با دستپاچگی از جا بلند شد و با حالت التماس گفت آقایان، من با هوش ترین آدم روی کره زمین هستم، دنیا به آدم های باهوش احتیاج دارد. آن وقت بسته ای را قاپید و از هواپیما بیرون ُجست

حالا فقط یک چتر باقی مانده بود. دالایی لاما و جوان کم سن و سال نگاهی به همدیگر کردند؛ اما چیزی نگفتند. بالاخره دالایی لاما به حرف آمد و گفت: «پسرم من عمر خودم را کرده ام. و شیرینی زندگی را چشیده ام، ولی تو هنوز جوان هستی، چتر نجات را بردار و پیر بیرون. من توی هواپیما می مانم اما جوان کم سن و سال با خونسردی لبخندی زد و گفت: «غصه نخور پدر جان، ما اکنون دو تا چتر نجات داریم؛ چون با هوش ترین آدم روی کره زمین، اشتباهی کوله پشتی مرا برداشت و بیرون پرید.»

◆ نقل از: اسرار و ابزار طنز نویسی

◆◆◆ متن ویرایش شده (بازنویسی شده) یکی از دوستاناتان را برگزینید، با متن اولیه تطبیق دهید و با سنجه‌های زیر ارزیابی کنید.

سنجه‌های ارزیابی:

- ❖ داشتن پیش‌نویس
 - ❖ داشتن پاک‌نویس (رعایت علائم نگارشی، املای صحیح واژگان، درست نویسی، خط خوش)
 - ❖ شیوه خواندن

نتیجہ برسی و داوری

- ◆ الف) چون درس‌های خود را به موقع خواند، همه آزمون‌هایش را با موفقیت سپری کرد.
- ◆ ب) به دلیل خواندنِ به موقع درس‌های خود، همه آزمون‌هایش را با موفقیت سپری کرد.

جمله «الف»، درست است. جمله «ب» به سبب حذف فعل و استفاده فراوان از نقش‌نمای اضافه (_)، طولانی و دشوار شده است. جمله‌های کوتاه و ساده، ارتباط و درک را آسان می‌کنند، اما جمله‌ها و عبارت‌های بلند، نفس‌گیر هستند و خواندن و دریافت مفهوم را دشوار می‌کنند. بهتر است از کاربرد جمله‌های بلند، پرهیز کنیم.

◆ جمله‌های زیر را ویرایش کنید:

◆ پس از نوشتن تکالیف فراوان درس ریاضی، سراغ خواندن شعر رفتم.

.....

◆ به دلیل طولانی شدن سرمای فصل زمستان سرد امسال، آمدن بهار به تأخیر افتاد.

.....

حکایت نگاری

◆ حکایت زیر را بخوانید و به زبان ساده، بازنویسی کنید.

حکایت:

شخصی به عیادت مریضی رفت. سیار
بنشت و نقل ها کرد. در آخر از مریض
پرسید: «از چه دردی می نالی؟»
بیمار گفت: «از زیاد نشستن تو.»

کشکول شیخ بهائی

بازنویسی:

ذیایش

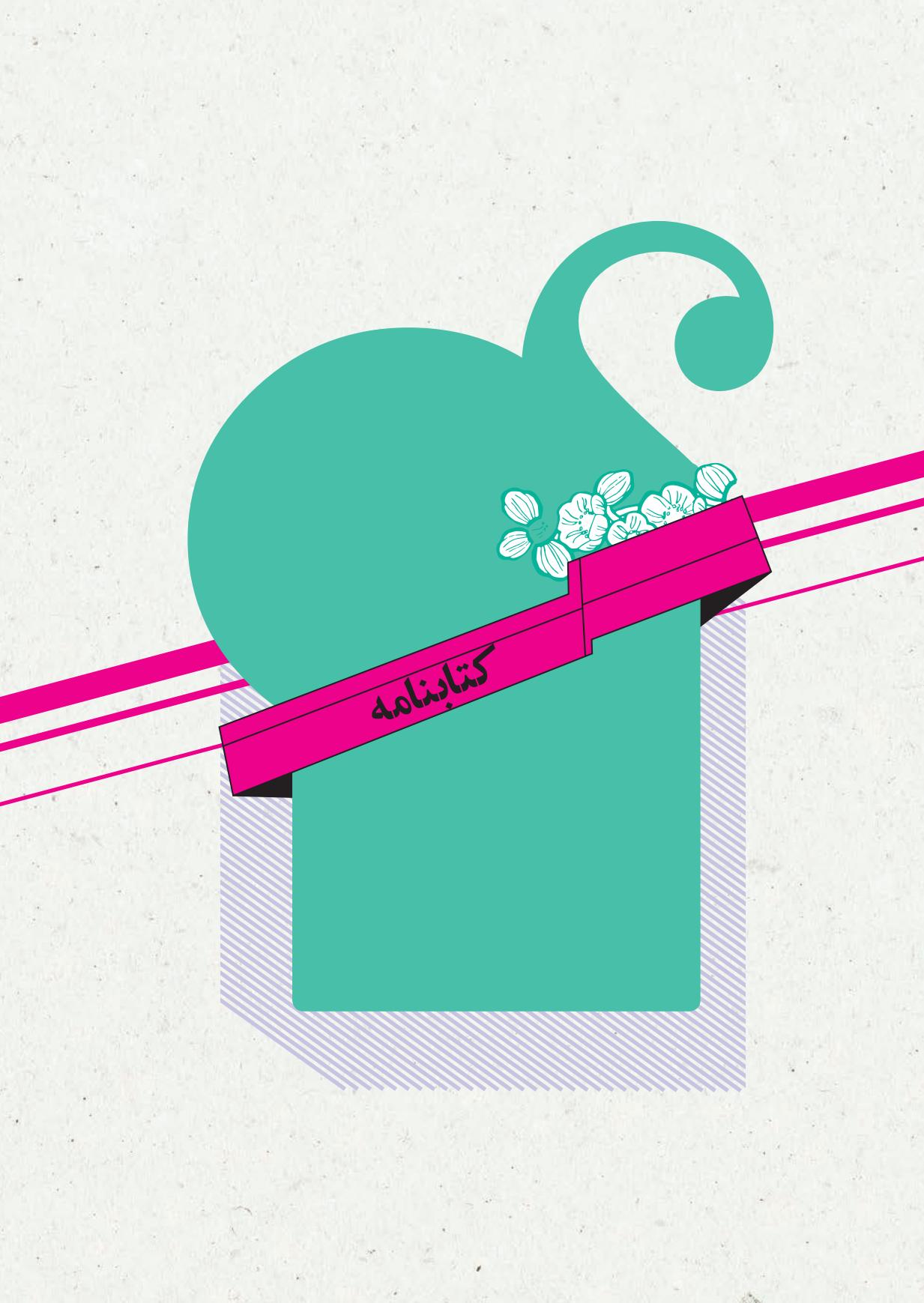
الهی

الهی، ای بوده و هست و بودنی، ای گشاینده زبان‌های مناجات‌گویان،
جز از یاد تو ما را همراه نیست، راهم نمای به خود.
لطیفه، یاد تو دل را زنده کرد و تخمِ مهر افکند؛ درخت شادی رویانید
و میوه آزادی داد؛ به فضل خود، ما را یاد کن و به لطفی ما را شادکن.
مهریان، به اصلاح آر که نیک بی‌سامانیم؛ جمع دار که بس پریشانیم.
ملکا، نگاه دار تا پریشان نشویم؛ بر راه دار تا سرگردان نشویم، بیاموز
تا سرّ دین بدانیم؛ برافروز تا در تاریکی نمانیم.
حکیما، دانایی ده تا از راه نیقتیم، بینایی ده تا در چاه نیقتیم.
کریما، مگوی که چه آوردهای که دروا شویم؛ مپرس که چه کردهای
که رسوا شویم.
خداآندا، ما را از سه آفت نگاه دار؛ از وساوس شیطانی، از هوای نفسانی
و از غرور ندانی.
الهی، عذرها پذیر و بر عیب‌های ما مگیر!

جز خدمت روی تو ندارم هوسى من بى تو نخواهم که برآرم نفسى

◆ **مجموعه رسائل، خواجه عبدالله انصاری** ◆

کتابخانه

- آدم این جوری، محمد رفیع ضیایی، چرخ فلک، ۱۳۹۰.
- اخلاق ناصری، خواجه نصیرالدین توسعی، تصحیح مینوی و حیدری، انتشارات خوارزمی، ۱۳۶۸.
- ازش‌ها، مترجم مرتضی بهمن آزاد، مدرسه، ۱۳۷۸.
- از عصر شتر تا عصر موتوور، ابوالقاسم حالت، گوتبرگ، ۱۳۵۶.
- اسرار و ابزار طنزنویسی، محسن سلیمانی، سوره مهر، ۱۳۹۱.
- امثال و حکم، علی اکبر دهخدا، امیر کبیر، ۱۳۹۱.
- این دل پر از خوبی‌هاست، (مجموعه انشای دانش آموزان استان هرمزگان)، به کوشش سهراب سعیدی، دارالتفسیر، قم، ۱۳۹۳.
- بچه‌های جهان، محمود کیانوش، کانون پرورش فکری، ۱۳۷۴.
- بهترین دانستنی‌های علمی برای نوجوانان، مایکل هالت و آن وارد، نشر رجبی، ۱۳۷۳.
- بیست و هشت اشتباه نویسنده‌گان، جودی دلتون، مترجم محسن سلیمانی، ۱۳۹۰.
- پرتقال خونی، محمد حمزه زاده، بیست داستان برای نوجوانان، قدیانی، ۱۳۸۶.
- پیرمرد و دریا، ارنست همینگوی، ترجمه نجف دریابنده، خوارزمی، ۱۳۸۵.
- جایی که ما بوسه می‌زند بر کوه، گریس لین، ترجمه پروین علی پور، افق، ۱۳۹۱.
- جاناتان مرغ دریایی، ریچارد باخ، ترجمه هرمز ریاحی و فرشته مولوی، چ بایزدهم، ۱۳۹۰.
- چهل نامه کوتاه به همسرم، نادر ابراهیمی، روزبهان، ۱۳۹۳.
- حکایت نامه، حسین معلم، کانون پرورش فکری، ۱۳۸۲.
- خانواده آقای چرخشی، طاهره ایبد، کانون پرورش فکری، ۱۳۸۹.
- خواب خون، محمد عزیزی، نشر روزگار، چاپ پنجم، ۱۳۹۰.
- خواندنی‌های کوتاه علمی، اودای لعل، ترجمه پریسا همایون روز، کتاب‌های قاصدک، ۱۳۷۸.
- داستان نویسی، اینگرمنسون، رندی و اکونومی، پیتر، ترجمه سارا کاظمی‌منش، آوند دانش، ۱۳۹۲.
- دچار استرس می‌شویم، چه کنیم؟، ترور رومین و الیزابت وردیک، ترجمه حسن نصیرینیا، بنفسه، ۱۳۹۲.
- درخت‌ها، برونو موناری، ترجمه محسن احسانی، کانون پرورش فکری، چاپ چهارم، ۱۳۹۳.
- در روزگاری که هنوز پنجشنبه و جمعه اختراع نشده بود، فرهاد حسن زاده، چرخ و فلك، ۱۳۹۱.
- دفتر خاطرات حیوانات، علیرضا غفاری، سوره مهر، ۱۳۹۰.
- دو کلمه حرف حساب، گریده‌ای از طنزهای گل آقا، نشر گل آقا، ۱۳۷۴.

- ❖ راز موتور سیکلت من، رولد دال، ترجمه محبوبه نجف خانی، افق، ۱۳۹۲.
- ❖ رفاقت به سبک تانک، داود امیریان، سوره مهر، ۱۳۹۲.
- ❖ سفر زندگی، محمد رضا سنگری، مدرسه، ۱۳۹۲.
- ❖ شازده کوچولو، سنت آگزو پری، ترجمه ابوالحسن نجفی، نیلوفر، ۱۳۸۰.
- ❖ شرح زندگانی من، عبدالله مستوفی، هرمس، ۱۳۸۶.
- ❖ شعر بی دروغ، شعر بی نقاب، عبدالحسین زرین کوب، علمی، ۱۳۹۲.
- ❖ فارسی اول راهنمایی، سال ۱۳۸۳.
- ❖ طنز اوران امروز ایران (مجموعه آثار منوچهر احترامی)، فربیا فرشادمهر، سوره مهر، ۱۳۸۷.
- ❖ کسی ابرها را تکان می دهد، داود لطف الله، کانون پرورش فکری، ۱۳۸۷.
- ❖ کلیات عبید زakanی، انتشارات زوار، ۱۳۹۳.
- ❖ لطیف الطوایف، فخر الدین علی صفائی، گردآورنده احسان درودیان، نشر شهر، ۱۳۸۸.
- ❖ مثنوی معنوی، مولانا، ققنوس، ۱۳۸۵.
- ❖ مجله رشد نوجوان، ش ۱۷۱، س ۱۳۸۳.
- ، ش ۱۷۹، ۱۳۸۳.
- ❖ مجله گل آقا، سال ۱۳۶۹.
- ❖ مجموعه داستان های شل سیلور استاین، مترجم سپیده اسدی، خیام، ۱۳۹۲.
- ❖ مجموعه رسائل خواجه عبدالله انصاری، به کوشش محمد سرور مولایی، انتشارات توسع، ۱۳۷۷.
- ❖ من همانی هستم که فکر می کنم، لوییز ال هی، ناشر او، ۱۳۹۳.
- ❖ مهمان هایی با کفشهای لنگه به لنگه، محمد دهربیزی، اسماعیل الله دادی، نشر سوره مهر، ۱۳۹۴.
- ❖ می گوییم تا بماند، عبدالعلی قاسمی، سفیر اردهال، ۱۳۹۱.
- ❖ وقتی زمان ایستاد، دان گیلمور، ترجمه نسترن ظهیری، آفرینگان، ۱۳۹۲.
- ❖ هر قاصد کی یک پیامبر است، عرفان نظر آهاری، افق، ۱۳۸۳.
- ❖ یکی بود یکی نبود، محمد علی جمالزاده، کانون معرفت، ۱۳۵۷.
- ❖ وبگاه: www.olympicacademy.ir

